

## **Martti Ahtisaari erityislähettiläs**

Yhdistyneet Kansakunnat

[martti.ahntisaari@cmi.fi](mailto:martti.ahntisaari@cmi.fi)

Arvoisa Martti Ahtisaari!

Pyydän anteeksi, että häiritsen Teitä kesken monia tehtäviä. Koska Te käsittelette Serbian ja Kosovon välisen monimutkaisen suhteen järjestämistä, siksi pyydän Teitä pohtimaan seuraavia ajatuksia.

Vojvodina (unkariksi: Vajdaság tai Délvidék) on tällä hetkellä Serbian pohjoisin maakunta. Tämäkin alue on liitetty 4:nä p:n kesäkuun 1920 tehdyn rauhansopimuksen yhteydessä Unkarin valtiosta Serbialais-Kroatialais-Sloveenialaisen Kuningaskuntaan.

Tälle, unkarilaisten, serbien, kroatien, slovakien ja muiden kansanosien asuttamille alueelle viimeisten n. 15 vuoden aikana saapui kymmeniätuhansia serbialaisia ihmisiä varsinaisen Serbian maaosista. Tämä Serbian valtion johdon alullepanema muuttovirta jatkuu näinäkin päivinä, eikä sitä kukaan yrittänyt katkaista tai edes jarruttaa. Tietääksemme kansallisten (etnisten) olojen tahallinen muuttaminen on kansainvälisen oikeuden rikkominen.

Näyttää siltä, että Serbian hallituksen horjumattomana aikomuksena on muuttaa alueen etnistä karttaa siten, että alkuperäisasukkaat joutuisivat vähemmistöksi, jolloin he menettävät päätösvaltansa Vojvodinaa koskeissa kysymyksissä. Asuttamiset eivät ole uutta. Ne ovat alkaneet heti kahden maailmansodan jälkeen, eli viimeaikaisen jugoslavialaisen kansallissodan traagisena jälkitapahtumana ja jatkuivat nykypäiviin asti.

Tällä hetkellä serbi-”uudisasukkaiden” lukumäärä Vojvodinassa on noin 100-120 tuhatta. Heidän merkittävä osa ei tunne maataloutta, ja alikoulutuksensa vuoksi heidän työllistäminenkin on lähes mahdoton. Enemminkin he odottavat sosiaalitukea. Nämä Vojvodinaan asumaan kehotetut ihmiset loukkaavat ja vahingoittavat, sortavat ja vainoavat alkuasukkaita (etupäässä unkarilaisia, joilla on erilaista kieli ja sivistystä) melkein voidaan sanoa järjestelmällisesti – jopa poliisiviranomaisten ollessa mukana.

Tilanne olisi parannettavissa epäilemättä Vojvodinan palauttamisella alkuperä-emämaahansa, johon se kuuluu tai palauttamalla sen autonomia. Autonomian palauttamista puoltavat myös Vojvodinan serbi-maltillisetkin, kuten esimerkiksi puolue Nenad Canak. On myös tiedettävä, että tammikuun lopun maakunnan vaaleissa serbialaiset radikaalit pääsivät erittäin hyviin tuloksiin nimenomaan ”uudisasukkaiden” voimakkaalla tuella.

Pyydän Teidän tekemään kaikkenne sen eteen, että YK:ssa mitä pikimmiten ruvettaisiin neuvotteluihin vihdoinkin myös Vojvodinan kysymyksessä. Olisihan se nurinkurista, että kaikki entisen Jugoslavian kansat saivat vihdoinkin itsemäärämisoikeutensa paitsi unkarilaiset. Neuvottelut olisi mielellään välittömästi siellä elävien vähemmistökansallisuuksien täydellisen itsehallinnon, itsemäärämisoikeuksien edistämisen merkeissä. Neuvottelujen osanottajat voisivat olla YK sekä

Vojvodinan kansallisuudet, niiden emämaat sekä Magyarok Világszövetsége (Unkarilaisten maailmanliitto).

Viime 15 vuoden aikana kaikki entisen Jugoslavian kansat ja kansallisuudet erosivat serbien johtamasta keskusvallasta. Näinä päivinä näemme sitä juuri Kosovon tapauksessa.

Vojvodinan unkarilaiset ovat eläneet kotimaassaan nykyisellä alueella yli tuhat vuotta. Valitettavan monet joutuivat pakenemaan ikivanhoilta asuinpaikoiltaan jugoslavialaisen kansallissodan tai kansallisen syrjinnän takia.

Te, tunnettuna ja arvostettuna sovittelijana tietänne varsin hyvin kansallisuuksien välisen rauhan ja kielellisten oikeuksien merkityksestä, olittehan ollut itsekin Suomen Tasavallan Presidenttinä suomenruotsalaistenkin valtionpäämies, ja heillä ovat laajat oikeudet, jopa Ahvenanmaalla on oma lippu, kansallishymni ja täydellinen itsehallinto.

Käsittääkseni, mikäli Eurooppa (EU) pystyisi siihen, että ratkaisisi rauhanomaisen kansan, unkarilaisten rajaongelmat (lieneehän ainut kansa, joka ei ole vielä ampunut kertaakaan omien oikeuksiensa vuoksi), se voisi olla erinomainen esimerkki koko maailmalle, että on olemassa kansa, joka pystyy hoitamaan omia ongelmiaan ilman terroristitekoja, pelkästään rauhanomaisin keinoin.

Tahdomme, että yhtyvässä Euroopassa myös Unkarista erotetut unkarilaiset vähemmistökansallisuudetkin saisivat käyttää oikeuksiaan itsemääräämiseen ja itsehallintoon.

Kiitoksin ja ystävällisin terveisin:

Budapest, 19. helmikuuta. 2007.